

Дашиъл Хамет

Убийството във Феървел

1

Бях единственият, който слезе от влака във Феървел.

Изпод навеса за чаканите през дъжда се зададе мъж. Беше нисък. Имаше мрачно и плоско лице. Носеше сива непромокаема шапка и сиво палто с кройка на шинел.

Въобще не ме погледна. Гледаше куфара и чантата в ръцете ми. Вървеше бързо, с резки къси крачки.

Докато поемаше багажа ми, не обели дума. Попитах:

– От Кавалови ли?

Той вече ми бе обърнал гръб и носеше куфара и чантата към жълто-кафяв автомобил, паркиран в алеята до настлания с чакъл перон. Вместо отговор кимна два пъти към колата, без да се оглежда или да забави нервния си полутръс.

Качих се с него.

Три минути карахме през селото. Излязохме на шосе, което се изкачваше на запад между хълмовете. На дъжда настилката изглеждаше като гръб на тюлен.

Мъжът с плоското лице бързаше. Бръмчеше с такава скорост, че скоро отминахме и последните къшурки, пръснати по склоновете.

След малко от лъскавия черен път свихме по по-светъл, който криволичеше на юг по залесено било. От време на време шосето влизаше в трийсетметрови тунели от високи дървета, плътно сплели листати клони над нас.

Дъждът се събираше върху тях на тежки капки и думкаше по покрива на колата. В тунелите здрачът на ранната дъждовна вечер се превръщаше почти в нощен мрак.

Мъжът с плоското лице включи фаровете и увеличи скоростта.

Беше се изпълнал вдървено зад волана. Аз седях зад него. Над яката на шинела, в късите косми на врата му, блестяха ситни капчици. Може би бяха от дъжда. Или пот.

Стигнахме средата на един от тунелите. Плоското лице на мъжа се стрелна наляво и той изрева:

– Ааааа!

Беше дълъг, силен, пронизителен рев, изтънял от ужас.

Скочих и се наведох да видя какво става с него.

Колата кривна рязко, втурна се още по-бясно напред и ме хвърли

назад върху седалката.

През страничното стъкло зърнах с крайчеца на окото си нещо тъмно, което лежеше на пътя.

Извърнах се към задното стъкло, по-слабо замъглено от дъжда.

Видях чернокож мъж, проснат по гръб в лявата страна на пътя. Тялото му бе извито в дъга, сякаш се държеше само на петите и тила. От лявата страна на гърдите му стърчеше дръжка на нож, дълга поне петнайсет сантиметра.

Докато видя всичко това, бяхме направили завой и излязохме от тунела.

– Спри – казах на мъжа с плоското лице.

Той се направи, че не ме чува. Колата летеше с всичка сила. Сложих ръка на рамото му.

Рамото се измъкна изпод ръката ми и той пак извика:

– Ааааа! – сякаш чернокожият мъртвец го бе стиснал за гърлото.

Протегнах се през него и изключих двигателя.

Той пусна волана и се вкопчи в мен с двете ръце. От устата му излизаха звуци, но от тях не се събра нито една дума, която да ми е позната.

Сложих ръка на волана. С другата го хванах под брадата. Наведох се над облегалката и с тялото си го притиснах към кормилото.

Докато се кълчех, благодарение на Божията помощ колата не извъркна от пътя и накрая спря.

Вдигнах се от главата на плосколикия мъж и попитах:

– Какво ти става бе, човек?

Той ме гледаше с ококорени бели очи, трепереше и мълчеше.

– Обръщай! – наредих му. – Ще се върнем там.

Той заклати отчаяно глава и издаде още от онези звуци, които може би означаваха нещо, но на език, който не разбирах.

– Познаваш ли го? – попитах.

Той кимна.

– Познаваш го – изръмжах.

Пак кимна.

Започнах да подозирам, че каквото и да кажа, той само ще кима срещу мен.

– Тогава се махай от кормилото. Аз ще карам.

Той отвори вратата и се изхлузи навън.

– Върни се – викнах му.

Той се отдръпна, клатейки глава.

Наругах го и седнах зад волана.

– Добре, чакай ме тук – казах и тръгнах вратата.

Онзи бавно отстъпи назад и с изкочили от ужас очи ме наблюдава, докато обръщах колата:

Трябваше да карам повече, отколкото предполагам, някъде към километър и половина.

Чернокожия го нямаше. Тунелът беше пуст.

Ако знаех точно къде бе лежал, можех да огледам мястото и да разбера как е бил преместен. Но не бях имал време да запомня никакъв ориентир и сега четири или пет места ми изглеждаха като онова.

На светлината на фаровете огледах внимателно лявата половина на пътя от единия край на тунела до другия.

Не видях кръв. Не намерих отпечатьци от обувки. Не забелязах никакви следи, че някой е лежал на пътя. Не открих нищо.

Беше вече твърде тъмно, за да претърсвам гората.

Върнах се там, където бях оставил мъжа с плоското лице.

Беше изчезнал.

Изглежда, рекох си, господин Кавалов е бил прав да мисли, че му трябва детектив.

2

На километър от мястото, където ме заряза плосколикият, спрях колата пред порта с железни решетки, която преграждаше пътя. Беше заключена отвътре с катинар. Високата ограда от двете ѝ страни се губеше в гората. Вляво над нея се виждаше кафявият покрив на малка къща.

Натиснах клаксона.

Почти веднага от другата страна на портата се появи свито момче на около петнайсет-шестнайсет години. Носеше избелели дочени панталони и пуловер на широки райета. Не се показва целия на портата, а остана открая, с ръка зад оградата, като че ли криеше нещо в нея.

– Тук ли живеят Кавалови? – попитах.

– Да, сър – отвърна той колебливо.

Чаках да отключи. Той не отключваше. Стоеше и гледаше недоверчиво ту колата, ту мен.

– Моля, господине – провикнах се, – може ли да вляза?

– Какво... кой сте вие?

– Аз съм същият, когото Кавалов изпрати да посрещнат. Ако няма да ме пуснете, кажете, за да успея да хвана влака в седем без десет за Сан Франциско.

Момчето прехапа устна.

– Чакайте да видя дали ще намеря ключа – каза и изчезна зад оградата.

Забави се достатъчно, за да разговаря с някого. Когато се върна, отключи портата, разтвори я и извика:

– Всичко е наред, сър. Очакват ви.

Докато минавах с колата през портала, забелязах светлини на върха на един хълм на около километър и половина вляво пред мен.

– Това ли е къщата? – попитах.

– Да, сър. Очакват ви.

Близо до мястото, където момчето бе стояло, докато говори с мен, на оградата беше подпряна голяма двуцевка.

Благодарих му и продължих. Пътят леко лъкатушеше нагоре през имението. От двете му страни на равни интервали бяха засадени високи, стройни дървета.

Накрая спрях пред сграда, която в тъмнината приличаше на нещо средно между крепост и фабрика. Беше построена от бетон. Вземете

шепа конуси с различни размери, заоблете върховете им и ги разположете произволно, като гледате само най-високият да е горе-долу в средата, а останалите – около него, нагласете ги на върха на някоя височина и ето ви къщата на Кавалов. Прозорците имаха метални капаци. Не бяха много. И нямаше два, които да са на една хоризонтална или вертикална линия. Някои светеха.

Щом слязох от колата, тясната входна врата на описаната къща се отвори.

Излезе ниска червендалеста жена на около петдесет години с шарени руси коси, навити около главата ѝ. Беше в сива вълнена рокля с висока яка и тесни ръкави. Широките ѝ устни се разтвориха в още поширока усмивка.

– Вие сте господинът от града, нали? – попита.

– Да. Изгубих вашия шофьор по пътя.

– Бог да ви благослови – рече тя любезно. – Добре сте направили.

Слаб мъж с рядка тъмна коса, сресана ниско над издължено мрачно лице, мина покрай нея и взе багажа ми от колата. Отнесе куфара и чантата вътре.

Жената се отдръпна и ми направи път да вляза.

– Предполагам, че ще искате да се измиете преди вечеря. Другите няма да имат нищо против да ви почакаат, стига да побързате.

– Да, благодаря – отвърнах, изчаках пак да мине пред мен и я последвах по стълбите, които се виеха във вътрешността на един от конусите в сградата.

Стигнахме до спалня на втория етаж, където слабият мъж разопаковаше багажа ми.

– Мартин ще ви даде всичко, от което имате нужда – увери ме тя от прага. – Когато се приготвите, просто слезте долу.

Обещах ѝ да направя точно така и тя си тръгна. Докато свалях сакото, жилетката, ризата и яката си, Мартин приключи с багажа. Казах му, че нямам нужда от нищо. Измих се в банята до стаята, сложих чиста риза и яка, облякох жилетката и сакото си и се запътих надолу.

В просторния хол нямаше никой. През една отворена врата отляво се чуваха гласове.

Единият от тях хленчеше на нас. Оплакваше се.

– Не на мене тия. Не ми минават. Не съм дете и не могат да ме вържат по този начин.

Произнасяше звука „т“ малко завалено, но не чак като „д“.

Отговори му бодър, но малко груб баритон:

– Какъв е смисълът да се заричаме, че няма да се хванем на хорото, щом вече сме се хванали?

Третият глас беше на жена – мек, но равен и бездушен:

– А може би наистина го е убил.

Първият глас пак изцвили:

– Хич не ме интересува. Няма да стане.

Веселият баритон подхвърли:

– Така ли мислиш?

Някъде по коридора се чу шум от брава. Не исках да ме хванат как стоя и подслушвам. Продължих към отворената врата.

3

Стоях на прага на овална стая с нисък таван, мебелирана и украсена в сиво, бяло и сребристо. Вътре седяха двама мъже и една жена.

По-възрастният мъж – някъде към петдесетте, стана от дълбок сив фотьойл и се поклони тържествено към мен. Беше набит, среден на ръст, съвсем плешив, мургав и светлоок. Имаше щръкнали сиви мустаци и рядка сива брадичка.

– Господин Кавалов? – попитах.

– Същият. – Цвилещият глас бе негов.

Представих се. Той се ръкува с мен и ме представи на останалите.

Жената бе негова дъщеря. Изглеждаше на около трийсет години. Имаше същите малки пълни устни като баща си, но очите ѝ бяха тъмни, носът – къс и прав, а кожата ѝ – почти безцветна. В лицето ѝ имаше нещо азиатско. Беше хубаво, равнодушно и неинтелигентно.

Мъжът с баритона ѝ беше съпруг. Казваше се Ринго. Беше шест-седем години по-възрастен от нея, нито висок, нито як, но добре сложен. Лявата му ръка беше в шини и висеше на превръзка през врата. Кокалчетата на дясната му ръка бяха натъртени. Имаше слабо, скулесто и умно лице, с блестящи тъмни очи с много бръчки около тях и добре оформена волева уста.

Поддаде ми наранената си десница, повдигна превързаната си ръка към мен, ухили се и каза.

– Съжалявам, че пропуснахте това, но следващите геройства ги оставям на вас.

– Как стана? – попитах.

Кавалов вдигна месеста длан.

– Ще имаме достатъчно време за това след ядене – обяви той. – Хайде сега да вечеряме.

Минахме в малка трапезария в зелено и кафяво, където беше наредена малка четвъртита маса. Седнах срещу Ринго. Разделяше ни сребърна кошничка с орхидеи, поставена в средата на масата между високи сребърни свещници. Госпожа Ринго седна от дясната ми страна, а Кавалов – от лявата. Когато Кавалов се настани, видях очертанятия на автоматичен пистолет в задния му джоб.

Сервираха ни двама мъже. Храната бе в изобилие, а и готвачът беше на равнище. Имаше хайвер, някакъв бульон, писия, картофи и желе

от краставици, печено агнешко с варена царица и грах, аспержи, дива патица, царевични сладки, салатата от домати и артишок, и портокалов сладолед. Пихме бяло вино, кларет, бургундско, кафе и crème de menthe.

Кавалов почти преяде. И ние гледахме да не останем по-назад.

Кавалов пръв наруши собственото си нареждане да не говорим за ядовите му, преди да сме омели масата. Когато свърши със супата, остави лъжицата и заяви:

– Аз не съм хлапак. Не могат да ме уплашат.

Светлите му, разтревожени очи примигнаха войнствено срещу мен, устните му потрепваха между мустаците и брадичката.

Ринго му се усмихна, приятелски. Лицето на госпожа Ринго остана спокойно и разсеяно, сякаш нищо не бе казано.

– Какво трябва да ви плаши? – попитах.

– Нищо – рече Кавалов. – Нищо, освен куп идиотски и съвсем безсмислени номера и ефекти.

– Наричайте го както искате измърмори глас зад гърба ми. – Но аз видях с очите си.

Беше на единия от мъжете, които ни сервираха – болнав на вид младеж с бледо издължено лице и тънки устни. Говореше с кротка упоритост, без да вдига очи от чинията, която слагаше пред мен.

Тъй като неговата забележка не направи впечатление на никого, аз се обърнах пак към Кавалов. Той тъкмо почистваше една писия с ръба на вилицата си.

– За какви номера и ефекти става дума? – попитах. Кавалов остави вилицата и опря китки в ръба на масата. Изтри устните си и се надвеси над чинията към мен.

– Представете си – той сбърчи чело и голото му теме се опъна напред, – че сте навредили на някого преди десет години.

Той завъртя китки и ръцете му легнаха с дланите нагоре върху бялата покривка.

– Навредили сте му по обикновени делови причини – заради печалба, нали разбирате? Никакво лично отношение. Дори не го познавате добре. Представете си сега, че този човек идва при вас след всичките тези десет години и ви казва: „Дойдох да видя как умираш.“ – Дланите му се захлупиха – Е, какво ще си помислите?

– Във всеки случай няма да си помисля, че се налага да хукна да умирам заради неговия мерак – отвърнах.

Напрежението изчезна от лицето му и то стана непроницаемо. Той примигна един-два пъти насреща ми, после се захвана с рибата.

Погледна ме отново, когато съдвка и преглътна и последното парченце от писията. Бавно поклати глава, ъглите на устата му сочеха надолу.

– Този отговор не беше най-подходящият – каза. После сви рамене и разпери пръсти.

– Както и да е, вие ще трябва да се оправяте с този капитан Котка-и-мишка. За това съм ви наел.

Кимнах.

Ринго се усмихна и потупа превързаната си ръка.

– Пожелавам ви повече късмет с него, отколкото имах аз.

Госпожа Ринго се пресегна и с върха на пръстите докосна за миг китката на мъжа си.

Попитах Кавалов:

– Тази вреда, която трябваше да си представя, че съм нанесъл, голяма ли беше?

Той стисна устни и направи колебливо движение с дясната си ръка.

– О..., ами... провалих го.

– Тогава можем да приемем, че вашият капитан наистина крои нещо, нали?

– Мили Боже! – възкликна Ринго и пусна вилцата си. – Не мисля, че ми строши ръката само за да стане по-весело.

Зад гърба ми мрачният прислужник осведоми своя колега:

– Пита дали капитанът наистина крои нещо.

– Чух – отвърна му онзи навъсено. – Много ще ни помогне, няма що.

Кавалов потропа с вилица по чинията си и погледна сърдито двамата.

– Стига – срязва ги той. – Къде е печеното? – Посочи с вилцата дъщеря си. – Чашата ѝ е празна. – И съсредоточи вниманието си върху прибора. – Вижте само как се грижат за среброто ми – оплака се и ми протегна вилцата. – Не е почиствано като хората от един месец.

Накрая остави вилцата. Бутна чинията си напред, за да освободи място за ръцете си. Наведе се изгърбен над тях. Въздъхна. Намръщи се. Гледаше ме.

– Слушайте – изцвили. – Аз да не съм глупак? Щях ли да искам детектив чак от Сан Франциско, ако не ми трябва? Щях ли да плащам вашите цени, когато за половината пари мога да докарам цял взвод различни детективи? Щях ли да си поръчам най-добрия, когото мога да си осигуря, колкото и да е скъп, ако не бях наясно, че този капитан е страшно опасен?

Не отговорих нищо. Седях спокойно и демонстрирах внимание.

– Чуйте – изцвили пак той. – Това не е първоаприлска шега. Този капитан е решил да ме убие. Дошъл е тук да ме убие. И ще ме убие, ако някой не го спре.

– Какво толкова е направил досега? – попитах.

– Не е там работата. – Кавалов заклати нетърпеливо плешивата си глава. – Не искам от вас да оправяте нещо, което е направил. Искам да му попречите да ме убие. Какво толкова е направил? Ами тероризира жестоко хората ми. Счупи ръката на Долф. Това е направил толкова, щом ви интересува.

– Откога продължава това? От колко време е тук? – продължих с въпросите.

– От една седмица и два дни.

– Вашият шофьор каза ли ви за чернокожия, когото видяхме на пътя?

Кавалов сви устни и кимна замислено.

– Когато се върнах, беше изчезнал.

Той изпудтя и се развика ядосано:

– Изобщо не ме е грижа за вашия негр! Грижата ми е да не ме убият!

– Казахте ли на хората на шерифа? – попитах с надеждата да прикрия, че започвам да се вбесявам.

– И това направих. Каква полза? Той не ме ли заплаши? Каза, че е дошъл да види как умирам. Казано от него по неговия начин, това е заплаха. Но за шерифа не е. Тероризира хората ми. Имам ли доказателства? Според шерифа нямам. Иди, че се разправяй с идиоти! За какво са ми доказателства? Аз като че ли не знам. Отпечатьци от пръсти ли трябва да му остави? Накрая шерифът предложи да го държи под око. „Под око“, представете си. Имам двайсет души, прислуга и работници на полето, с четирийсет очи. И какво? Онзи влиза и излиза, когато си поиска. Под око!

– Как стана това с ръката на Ринго?

Кавалов нервно тръсна глава и с резки движения започна да реже агнешкото си.

– Тук няма какво да кажем. Аз го ударих пръв. – Ринго огледа очуканите си кокалчета. – Не предполагам, че е такъв здравеняк. А може и да съм изгубил вече форма. Във всеки случай поне десетина души видяха, че го фраснах в ченето, преди той да отвърне. Сбихме се посред бял ден пред пощата.

– Кой е този капитан?

– Не е той – намеси се прислужникът с болнавата физиономия, – а онзи черен дявол.

Ринго продължи:

– Казва се Шери, Хю Шери. Преди дванайсет години, през хиляда деветстотин и седемнайсета, беше капитан от британската армия в щаба в Кайро. Полковникът – Долф кимна към тъста си – въртеше черна борса с военните доставки. Шери трябваше да е боен офицер. Нямаше ум за щабна работа. Не беше достатъчно страхлив. Някой реши, че Кавалов не би натрупал толкова пари, ако Шери е бил по-внимателен. Знаеха, че Шери не е спечелил нищо за себе си. Въпреки това го уволниха, а Кавалов просто го помолиха да изчезне.

Кавалов вдигна глава от чинията, за да обясни.

– По време на война такава е търговията. Нямаше да ме пуснат, ако съм направил нещо, заради което трябва да ме задържат.

– И сега, дванайсет години след като заради вас са го изритали позорно от армията – заключих аз, – идва тук, заплашва, че ще ви убие, както сте си втълпили, и всява паника сред хората ви. Така ли?

– Не е така! – захленичи Кавалов. – Изобщо не е така. Не го изхвърлиха заради мен. Аз съм търговец. Видя ли възможност за печалба, използвам я. Ако някой ме оставя да спечеля и това ядосва неговите началници, какво ме засяга мен? Освен това не съм си втълпил, че ще ме убие. Аз го знам.

– Опитвам се да си изясня нещата.

– Няма нищо за изясняване. Някакъв побъркан е решил да ме пречука. От вас се иска да му попечите. Не е ли съвсем просто?

– Съвсем просто е – съгласих се и прекратих напъните си да разговарям е него.

Кавалов и Ринго пушеха пури, а госпожа Ринго и аз – цигари с *сгеме де менше*, когато в стаята се втурна червендалестата руса жена в сивата вълнена рокля.

Гледаше ококорено и мрачно.

– Антъни каза, че горната нива гори – обяви тя.

Кавалов прегриза пурата си и ме изгледа остро. Станах.

– Как да стигна до там? – попитах.

– Аз ще дойда с вас – каза Ринго и се надигна.

– Долф – възрази жена му, – ръката ти.

Той й се усмихна нежно и отвърна:

– Няма да се намесвам. Ще отида само да видя как се оправя

специалистът в такива случаи.

4

Изтичах до стаята да си взема шапката, палтото, фенерчето и пистолета.

Когато тръгнах да слизам, Ринго и жена му стояха на входната врата.

Той беше облякъл тъмен шлифер, закопчан плътно върху ранената ръка, левият ръкав висеше празен. С дясната ръка бе прегърнал госпожа Ринго. Двете й голи ръце бяха обвили врата му. Тя се бе извила назад, а той се беше навел над нея. Целуваха се.

Дръпнах се малко назад и вдигнах повече шум с краката си, преди да се покажа отново. Те вече се бяха разделили и ме чакаха до вратата. Ринго дишаше тежко като че ли бе тичал. Той отвори вратата.

Госпожа Ринго се обърна към мен.

– Моля ви, не позволявайте на глупавия ми съпруг да върши шуротии.

Обещах ѝ и го попитах:

– Струва ли си да взимаме слуги или работници с нас?

Той поклати скептично глава.

– Онези, които не се крият, ще бъдат безполезни като другите. Всички са много наплашени.

Двамата излязохме, а госпожа Ринго остана на вратата и ни изпрати с поглед. Дъждът бе спрял, но тъмното небе над нас предвещаваше нов порой.

Ринго ме поведе покрай къщата по тясна пътека, която слизаше през шубраците по хълма, минаваше между група ниски постройки в плитка долчинка и отново се изкачваше косо по склона на друго, пониско възвишение.

Земята беше подгизнала. Пътеката свърши на върха на хълма пред мрежеста порта, минахме през нея и нагазихме в някакво стърнище, едновременно хлъзгаво и лепкаво. Вървахме бързо. Калта по обувките, тежкият нощен въздух и палтата ни сгорещиха.

Когато прекосихме нивата, съзряхме пожара – трептящо оранжево петно зад появилите се дървета. Прескочихме ниска телена ограда и тръгнахме между тях.

Силно шумолене премина в листата над главите ни, дойде отляво и спря с тежък удар в ствола на едно дърво от дясната ни страна. После

нещо пльосна в калта под дървото.

Отляво се разнесе смях – глух и зловещ.

Стори ми се, че гласът идва отблизо. Тръгнах към него.

Огънят беше малък и твърде далеч, за да ми помогне особено в тъмнината. Под дърветата цареше пълен мрак.

Препъвах се в коренища, блъсках се в дънери и не открих нищо. Фенерчето щеше да помогне повече на онзи, който се смееше, затова го държах в ръка, без да го включвам.

Играта на криеница със самия себе си ме умори и прецепих до другия край на горичката. Излязох на открито и тръгнах към огъня.

Беше стъкмен в края на нивата, на два-три метра от най-близкото дърво. Пощадените от дъжда изсъхнали вейки и счупени клони догаряха, когато стигнах до него.

От двете му страни в земята бяха забучени двувърхи колчета. Върху тях бе закрепена дълга права фиданка. Нанизан над нея, над огъня висеше труп на животно, без глава, без крака; без опашка, одрано и с разрпан корем.

На няколко метра встрани се въргалияха кучешка глава, кожа, крака, опашка и вътрешности, потънали в голяма локва кръв.

Край огъня имаше струпани натрошени сухи съчки. Хвърлих ги върху жаравата. Ринго излезе измежду дърветата и дойде при мен. Носеше камък, голям колкото грейпфрут.

– Успяхте ли да го видите? – попита.

– Не. Изсмя се и изчезна. – Той ми подаде камъка.

– Това хвърли по нас.

Върху гладката сива повърхност с червено бяха нарисувани кръгли очи, триъгълен нос и ухилена, озъбена уста – нещо като череп.

Остъргах с нокът едното око и установих:

– Креда.

Ринго вторачено гледаше цвъртящото тяло на шиша и кървавата купчина на земята.

– А това? – попитах.

Той преглътна и рече:

– Мики беше много мило кученце.

– Ваше?

Той кимна.

Обиколих наоколо, осветявайки земята с фенерчето.

Открих няколко отпечатъка от стъпки, ако можеха така да се нарекат.

– Намерихте ли нещо? – попита Ринго.

– Да. – Показах му един от отпечатъците. – Имал е увити парцали около обувките. Не са ясни.

Върнахме се пак при огъня.

– Още една демонстрация – рекох. – Онзи, който е заклал и одрал кутрето, е знаел много добре, че така не може да го сготви. То ще изгори отвън, преди отвътре дори да се е затоплило, а както е сложено на шиша, веднага ще падне в огъня, ако опитате да го обърнете.

Мрачното лице на Ринго леко се разведри.

– Така е малко по-добре – обади се. – Че го е убил, е достатъчно гнусно, но представата за човек, който би изял Мики или дори само го е помислил, ме ужасява.

– Не е това – уверих го. – Демонстрация е. Такива неща ли ставаха напоследък?

– Да.

– С каква цел?

Той мрачно повтори думите на Кавалов:

– Капитан Котка-и-мишка.

Подадох му цигара, извадих една за себе си и ги запалихме със съчка от огъня. Той вдигна очи към небето.

– Пак заваяля, хайде да се прибираме – промърмори. Въпреки това остана до Огъня, втрепен в набучения кучешки труп. Наоколо вонеше тежко на изгоряло месо.

– Не взимате много на сериозно тази история, нали? – попита Ринго с тих равен глас.

– Странна е.

– Той е съсипан – обясни Ринго със същия тих тон. – Опитайте се да разберете. За него честта означаваше нещо. Затова в Кайро се наложи да го преметнем, вместо да му даваме подкупи. Повече от десет години позор могат да смажат такъв човек. Имал е две възможности: или да си тегли куршума, или – това. И аз отначало мислех като вас. – Той подритна нещо към огъня. – Глупаво е наистина. Но вече не ми е до смях, шегувам се само пред Мириам и полковника. Когато се появи за първи път, въобще не предполагах, че толкова е подивял. В Кайро лесно се оправях с него. Като разбрах, че сега не става, малко се обърках. Слязох в селото и предизвиках онази разпра. Не биваше да го правя. Беше лоша постъпка, защото беше глупава. В Кайро той се сресваше, преди да се обърсне, за да е спретнат пред огледалото. Не знам дали ме разбирате.

– Първо трябва да говоря с него – отвърнах. – В селото ли живее?

– Държи една къщурка горе на хълма. Първата отляво, след като свиете по главния път. – Ринго хвърли фаса си в огъня и ме погледна замислено, прехапал долната си устна. – Не знам как ще се разберете с полковника. Той не е много по шегите. Не ги разбира, затова няма да ви се довери.

– Ще гледам да внимавам – обещах. – Не може ли да предложим на този Шери пари?

– Господи, не – каза Ринго тихо. – Той е напълно заслепен.

Свалихме останките от кучето, разрихме жаравата с крака, стъпкахме я в калта и се върнахме в къщата.

5

На другата сутрин полето бе свежо и блестеше на ясното слънце. Топлият бриз сушеше земята и гонеше по небето бели облаци, пухкави като памучни къдели.

В десет часа тръгнах пеша към дома на капитан Шери. Открих го веднага – бледорозово бунгало с керемиден покрив. От пътя до него се стигаше по чакълена алея.

На верандата отпред имаше маса с бяла покривка, наредена за двама.

Слаб чернокож с почти момчешки вид, облечен в бяло сако, отвори вратата, преди да съм успял да почукам. Чертите му бяха по-фини, отколкото на повечето афроамериканци, имаше орлов нос и излъчваше приятна интелигентност.

– Ще хванеш някоя настилка, като се въргалиш по мокрите пътища – рекох му вместо поздрав, – а може и някой да те сгази.

Устата му се разпъна в усмивка чак до ушите и ми показа голям брой здрави жълти зъби.

– Прав сте, сър. – Той изсъска „с“-тата, изтъркаля „р“-тата и се поклони. – Capitaine ви чакаше за закуска. Седнете, сър. Ще го извикам.

– Кучешко ли ще ядем?

Устата му се сви, после пак се опъна до ушите и той разтърси силно глава.

– Не, сър. – Вдигна черните си ръце и започна да изброява с пръсти. – Има портокали, пушена херинга, бъбречета на скара, яйца, мармалад, препечени филийки и чай или кафе. Няма кучешко.

– Чудесно – одобрих менюто и се настаних в един от плетените фотойли на терасата.

Имах време да запаля цигара, преди капитан Шери да се появи.

Беше сух, висок мъж към четирийсетте. Пясъчнорусата му коса бе разделена на път по средата и сресана плътно по малката му глава, над изгоряло от слънцето лице. Очите му бяха сиви, с къси мигли, прави като острие. Устата му също бе твърда права линия под късо подстриганиците мустаци с цвета на косата. Дълбоки бръчки прорязваха като с нож горната му устна от ноздрите до ъглите на устата. Други, също толкова дълбоки, се спускаха по бузите чак до ръба на долната челюст. Носеше хавлиен халат на ярки райета върху светлобежова пижама.

– Добро утро – поздрави ме той приятелски с нещо като козируване. Не ми подаде ръка. – Не ставайте. Маркът още не е пригответил закуската. Спах до късно. Сънувах нещо ужасно противно. – Той умишлено провлачваше думите – Че някой е прерязал гърлото на Теодор Кавалов оттук дотук. – Прекара кокалести пръсти от едното си ухо до другото. – Гадна работа. Квичеше, целият в кръв, свинята му със свиня.

Ухилих се и подхвърлих:

– И това не ви хареса?

– О, това, дето беше заклан, чудесно, но квиченето и кръвта бяха отвратителни. – Вдигна нос и подуши въздуха. – Отнякъде мирише на орлов нокът, нали?

– Да, нещо такова. Да го заколите ли смятахте, когато го заплашихте?

– Аз съм го заплашил? – проточи той. – Скъпи момко, нищо подобно не съм правил. Бях в Уджа, вонящо мароканско градче близо до алжирската граница, и една сутрин някакъв глас ми заговори от едно портокалово дърво: „Иди във Феъруел, в Калифорния, в Щатите, и там ще видиш как умира Теодор Кавалов.“ Страхотно хрумване, помислих си. Благодарих на гласа, наредих на Маркът да събере багажа и дойдох тук. Щом пристигнах, казах на Кавалов за това с надеждата, че ще умре веднага и няма да се налага да вися да го чакам. Обаче не умря и вече съжалявам, че не попитах гласа за точната дата. Не ми се кисне тук с месеци.

– Затова ли сте се опитвали да ускорите нещата? - попитах.

– Моля?

– Schrecklichkeit – обясних, – каменни черепи, кучешки чевермета, изчезващи трупове.

– Петнайсет години бях в Африка – каза той, – Много вярвам на гласове, които идват от портокалови дървета и в които никой не се вслушва. Не си въобразявайте, че имам пръст в станалото, каквото и да е то.

– А Маркът?

Шери поглади току-що обръснатите си страни и отвърна:

– Възможно е. Той има непоправима склонност към първобитни африкански дивотии. С удоволствие ще му нашаря черния задник за всяка неприлична постъпка, за която имате убедително доказателство.

– Нека да го хвана, сам ще му го нашаря.

Шери се наведе към мен и предпазливо прошепна:

– Гледайте да не заподозре нещо, преди да го спипате. И с двата си ножа прави чудеса.

– Ще се опитам да го запомня. Гласът не каза ли нещо за Ринго?

– Не беше необходимо. Когато умре тялото, умира и ръката.

Черният Маркърс се появи с храната. Преместихме се на масата и аз започнах втората си закуска.

Шери се чудеше дали гласът, който му е говорил от портокаловото дърво, е говорил и на Кавалов. Каза, че питал Кавалов, но не получил много задоволителен отговор. Беше убеден, че гласовете, които предричат смърт на враговете на хората, обикновено предупреждават и самия обречен какво го чака.

– Така се прави, доколкото знам – недоумяваше той.

– Нямам понятие – признах. – Но ще опитам да разбере и ще ви кажа. Също така може би трябва да го попитам какво е сънувал тази нощ.

– Сутринта изглеждаше ли зле?

– Не зная. Когато излязох, още не беше станал. Сивите очи на Шери пламнаха.

– Искате да кажете, че нямате представа в какво състояние е той тази сутрин, дали е жив, или не, дали сънят ми е верен, или не?

– Да.

Твърдата линия на устата му се отпусна в самодоволна усмивка.

– Света Дево! – зарадва се той. – Това е чудесно! А аз помислих... от вас останах с впечатление, че сънят ми е празна работа, че няма никакъв смисъл.

Той плесна силно с ръце.

Черният Маркърс се показва от вратата.

– Събирай багажа – нареди Шери. – Плешивият е хвърлил топа. Изчезваме.

Маркърс се поклони и ухилен хлътна вътре.

– Не е ли по-добре да почакате, за да сте сигурен? – попитах.

– Но аз съм сигурен – заяви той. – Както бях сигурен и когато чух гласа от портокаловото дърво. Няма какво да чакам повече – видях го как умира.

– Насън.

– Насън ли? – попита той безгрижно.

Когато след десетина минути си тръгнах, отвътре се чуваше шум, сякаш Маркърс наистина събираше багажа. Шери ми стисна ръката.

– Много се радвам, че закусихте с мен. Може пак да се срещнем, ако работата ви доведе в Северна Африка. Поздравете от мое име Мириам и Долф. Не мога искрено да им изпратя съболезнования.

Щом излязох от полезрението на бунгалото, свих от пътя и тръгнах

по една пътека нагоре по хълма и потърсих място, от което бих могъл да наблюдавам къщичката на Шери. Намерих полусрутена колиба на североизточната част на билото. От нея се разкриваше като на длан бунгалото и пространството пред него, и голяма част от чакълената алея заедно с мястото, където тя се събираше с пътя. Разстоянието беше голямо за невъоръжено око, но с бинокъл всичко щеше да се вижда идеално въпреки високите храсталаци наоколо.

Когато се върнах в къщата на Кавалов, заварих Ринго с книга в ръка, облегнат на няколко пъстри възглавници в тръстиков стол под едно от дърветата.

– Е, как ви се стори? – посрещна ме той. – Откачен ли е?

– Не толкова. Каза да поздравя вас и госпожа Ринго. Как е ръката тази сутрин?

– Ужасно. Сигурно е от влагата снощи. Цяла нощ не съм мигнал от болки.

6

Беше четвъртък. Този ден не се случи нищо друго. В петък сутринта вратата на стаята ми се отвори с трясък.

Мартин, слугата с изпитото лице, връхлетя вътре и започна да тресе едното ми рамо, въпреки че вече седях в леглото.

Лицето му беше лимоненожълто и изкривено от ужас.

– Случило се е! – пелтечеше той. – Господи, случило се е!

– Какво се е случило?

– Случило се е. Случило се е.

Блъснах го настрани и изскочих от леглото. Той рязко се обърна и хлътна в банята. Докато нахлузвах чехлите си, го чух да повръща.

Спалнята на Кавалов беше три стаи по-надолу, от същата страна на сградата.

Отвсякъде долиташе тропот на врати и крака, уплашени гласове, всевъзможни шумове, но не видях никого.

Изтичах до стаята на Кавалов. Вратата беше отворена.

Кавалов лежеше вътре на ниско испанско легло. Завивката бе отметната надолу, върху краката му.

Лежеше по гръб. Гърлото му беше прерязано – извит разрез, успореден с линията на челюстта.

– Видяхте ли се с капитан Котка-и-мишка? – чух зад гърба си цвилещия глас на Кавалов. – И имаше ли някаква полза от това?

Обърнах се. Идваше по алеята откъм къщата. Лицето му тази сутрин беше по-скоро сиво, отколкото мургаво, но доколкото можах да видя над яката, гърлото му беше непокътнато.

– Стягаше си багажа, когато си тръгнах – осведомих го. – Връща се в Африка.

Синята възглавница и синият чаршаф под врата му бяха подгизнали от кръв и бяха станали морави, като шира. Кръвта бе гъста и лепкава, почти засъхнала.

Влезе Ринго, наметнал халата си като пелерина.

– Случило се е – изграчих аз думите на слугата.

Той тъпо и нещастно погледна леглото и започна да псува със задавен, глух глас.

Влезе икономката, червендалестата руса Луела Куоли, разпищя се, разбута ни, падна на колене до леглото и продължи да пищии. Посегна за

завивката, но хванах ръката ѝ.

– Не пипайте нищо – казах.

– Покрийте го! Покрийте горкия човек! – ридаше тя.

Дръпнах я назад. Четирима или петима слуги вече бяха влезли в стаята. Връчих я на двама от тях и им казах да я изведат и да я успокоят. Тя излезе, тресейки се от смях и плач.

Ринго продължаваше да зяпа в леглото.

– Къде е госпожа Ринго? – попитах.

Той не ме чу. Потупах го по здравата ръка и повторих въпроса.

– В стаята си. Тя... тя не бива да вижда това.

– Не е ли по-добре да се погрижите за нея? Той кимна, обърна се бавно и излезе.

Влезе слугата Мартин, все още лимоненожълт.

– Искам да дойдат всички, слуги, работници, и да чакат долу в предната стая – наредих му. – Веднага ги събери и да не мърдат, докато дойде шерифът.

– Да, сър – отвърна той и тръгна надолу по стълбите, а останалите го последваха.

Затворих вратата на стаята, отидох в библиотеката отсреща и телефонирах в кабинета на шерифа. Говорих с негов помощник на име Хилдън. Щом му казах какво е станало, той ме увери, че шерифът ще дойде до половин час.

Върнах се в стаята си и се облякох. Бях почти готов, когато Мартин влезе и ми събщи, че всички са събрани долу – всички, с изключение на семейство Ринго и камериерката на госпожата.

7

Докато оглеждах стаята на Кавалов, шерифът пристигна. Беше белокос мъж, с меки сини очи и мек глас, който излизаше някъде дълбоко изпод белите му мустаци. Беше довел трима заместници, лекар и следовател.

– Ринго и слугата могат да ви разкажат повече от мен – рекох, след като се ръкувах с всички. – Ще се върна веднага щом мога. Отивам при Шери. Ринго ще ви обясни кой е той.

В гаража избрах един кален шевролет и с него отидох до бунгалото. Вратата и прозорците бяха плътно затворени, на почукването ми не отговори никой.

Върнах се по чакълената алея до колата и подкарах към Феървел. Там лесно научих, че Шери и Маркър са взели влака за Лос Анджелис в два и десет следобед предишния ден, с три сандъка и пет-шест чанти, за които платили на селския железничар.

Изпратих телеграма до бюрото на агенцията в Лос Анджелис, после тръгнах да търся човека, от когото Шери бе наел бунгалото.

Той не можа да ми каже нищо за наемателите си, освен, че съжалява, дето не са стояли дори две цели седмици. Шери му оставил ключовете с кратка бележка, че неочаквано са го извикали.

Прибрах бележката в джоба си. Винаги е полезно да имаш подръка образци от почерци. После взех назаем ключовете от бунгалото и се върнах там.

Вътре не открих нищо интересно, ако не се смятат многобройните отпечатъци от пръсти, които по-късно можеше да потрѣбват. Нямахше нищо, което да ми подсказва накъде са заправили Шери и Маркър.

Върнах се в дома на Кавалов.

Шерифът бе приключил с обработването на слугите.

– Нищо не мога да изкопча от тях – оплака ми се той. – Никой нищо не е видял, никой нищо не е чул цялата нощ до тази сутрин в осем, когато камериерът отворил вратата да го събуди и го намерил мъртъв. Ти да знаеш нещо повече?

– Не. Казаха ли ти за Шери?

– О, да. Май се налага да се хванем за него, а?

– Да. Говори се, че тръгнал вчера следобед със слугата си за Лос Анджелис. Трябва да видим тази работа. Какво казва лекарят?

– Бил е убит между три и четири тази сутрин с голям нож, с единствен замах отляво надясно, вероятно го е направил левак.

– Може да е един разрез, но не изглежда направен със замах. Пипано е по-бавно. При замах средата на разреза би трябвало да отива нагоре, а в краищата - надолу към убицеца, точно обратно на този тук.

– Ох, добре. Този Шери левак ли е?

– Не знам. – Питам се дали пък Маркът не е левак. – Открихте ли ножа?

– Няма и следа от него. Не намерихме и нищо друго, нито отвън, нито вътре. Странно, Кавалов е бил много напласен, а не се е затворил по-здраво. Прозорците бяха отворени. Всеки е могъл да влезе през тях със стълба. Вратата също не е била заключена.

– Причините може да са много. Той...

На вратата застана един от помощниците му, рус здравеняк, и докладва:

– Намерихме ножа.

Двамата с шерифа излязохме и тръгнахме след помощника покрай къщата, откъм стаята на Кавалов. Острието на ножа бе забито в пръстта между няколко храста до пътеката, която водеше надолу към постройките за работниците.

Дървената му дръжка, боядисана в червено, беше леко наклонена към къщата. Острието бе леко изцапано с кръв, пръстта почти го бе изтрила. По дръжката нямаше кръв, нито отпечатаци от пръсти.

В меката земя около ножа липсваха следи от стъпки. Явно оръжието е било хвърлено в храстите.

– Мисля, че нямаме повече работа тук – заяви шерифът. – Никой от хората не изглежда замесен в тази работа. Да вървим да търсим този капитан Шери.

Отидохме до селото. В пощата научихме, че Шери е оставил адрес за кореспонденция: До поискване, Централна поща, Сейнт Луис, Монтана. Докато бил във Феъруел, за него не пристигнало нито едно писмо.

В телеграфната служба ни казаха, че Шери нито е изпращал, нито е получавал телеграми. Аз изпратих една до бюрото ни в Сейнт Луис.

От цялото ровене из селото разбрахме само, че повечето лентяи са видели Шери и Маркът да се качват на влака в два и десет.

Преди да тръгнем обратно за къщата на Кавалов, от Лос Анджелис пристигна телеграма за мен:

Сандъците и чантите на Шери в багажното тук още непотърсени държим ги под наблюдение.

Когато се върнахме, видях Ринго във фоайето и го попитах:

– Шери левак ли е?

Той се замисли, после поклати глава.

– Не си спомням. Възможно е. Ще питам Мириам. Тя може би знае... жените помнят такива неща.

След малко се зададе по стълбите и пак клатеше глава:

– Почти еднакво използвал и двете си ръце, но по-често лявата. Защо?

– Докторът смята, че е извършено с лява ръка. Как е госпожа Ринго?

– Мисля, че започна да преодолява ужаса, благодаря.

В събота през целия ден никой не потърси багажа на Шери в Лос Анджелес. Късно следобед шерифът обяви официално, че Шери и негрът се издирват за убийство и същата вечер двамата взехме влака на юг.

В неделя сутринта отворихме багажа на Шери в присъствието на няколко полицаи от управлението в Лос Анджелес. В него имаше само дрехи и лични вещи, които не ни говореха нищо.

Пътуването се оказа безполезно.

Върнах се в Сан Франциско и размножих и разпространих купища обяви.

Минаха две седмици, през които обявите не допринесоха с нищо, ако не се смята обичайната порция фалшиви тревоги.

Накрая полицията в Споукейн спипа Шери и Маркърс в едно обществено заведение на Стивънс Стрийт.

Неизвестно лице се обадило и съобщило, че някой си Фред Уилямс живеел там, почти всеки ден го посещавал тайнствен негр и двамата се държали много подозрително. Полицаяте от Споукейн бяха получили обявата за издирване и когато видели върху копчетата за ръкавели и носните кърпички на Фред Уилямс инициалите Х. Ш., всичко им станало ясно.

След два часа въртене на шиш Шери признал кой е, но отрекъл да е убивал Кавалов.

Двама от хората на шерифа отидоха на север и докараха затворниците в окръжния пандиз.

Шери бе обръснал мустаците си. Нищо в изражението и гласа му не показваше дори най-малка тревога.

– Знаех, че няма какво повече да чакам след онзи сън – повтаряше той, – затова си тръгнах. После, като научих, че сънят се е сбъднал, сетих се, че ще ме подгоните... сякаш някой може да избяга от сънищата

си... и... хм... потърсих укритие.

Той тържествено повтори на шерифа и областния прокурор историята с гласа от портокаловото дърво. Журналистите много я харесаха.

Шери отказа да съобщи къде е ходил и какво е правил през това време.

– Не, не – заяви той. – Съжалявам, но не мога да кажа. Току-виж ми се наложило някога пак да го направя, не бива да си издавам номерата.

Не искаше да ни каже къде е бил в нощта на убийството. Бяхме почти сигурни, че е слязъл от влака преди Лос Анджелес, въпреки че кондукторите и охраната не можах да ни съобщят нищо.

– Извинявайте, момчета – упорстваше той, – но като не знаете къде съм бил, откъде сте сигурни, че съм бил на местопрестъплението?

Още по-трудно ни беше с Маркърс. Неговата формула беше:

– Не разбира английски много добър. Пита *capitaine*. Аз не знае.

Областният прокурор изгуби куп време да обикаля кабинета си, да гризе нокти и да ни предупреждава яростно, че обвинението ще се сригне напълно, ако не успеем да докажем, че Шери или Маркърс са били близо до къщата на Кавалов преди, в или след часа на убийството.

Само шерифът въобще не допускаше, че ръкавите на Шери са пълни с аса. Виждаше го вече обесен.

Шери си взе адвокат – ловък на вид блед мъж с очила с рогови рамки и тънка нервна уста. Казваше се Шефер. Той ни оглеждаше, усмихнат и на себе си, и на нас.

Когато на областния прокурор му останаха само ноктите на палците и започна работа и по тях, взех назаем една кола от Ринго и тръгнах по маршрута на железопътната линия на юг, за да се опитам да разбера къде е слязъл Шери. Разбира се, бяхме шракнали двете мутри, та носех и снимките им със себе си.

Показвах проклетите снимки по всички гари от Феъруел до Лос Анджелес, обиколих всички села на трийсетина километра от двете страни на линията, ходих от къща на къща. И нищо.

Нямаше улики, че Шери и Маркърс не са минали през Лос Анджелес.

Влакът им е пристигнал в Лос Анджелес в десет и половина вечерта. Тогава не е имало обратен влак, с който да се върнат във Феъруел, за да убият Кавалов в установеното от следствието време. Оставаха две възможности – да са се върнали със самолет, и то доста по-бързо, или да са отишли с кола, макар да не изглеждаше вероятно.

Първо проверих версията за самолета, но не можах да открия нито

един пилот, който да е возил пътник онази нощ. Заедно с полицаите от управлението в Лос Анджелис и няколко детективи от бюрото ни в града разпитахме всички собственици на самолети – държавни и частни. Отвсякъде отговорът беше „не“.

Остана по-малко вероятният вариант с автомобила. Големите таксиметрови фирми и тези за коли под наем не можаха да ни зарадват. Онази нощ между десет и дванайсет били откраднати четири лични автомобили. Два от тях били намерени в града сутринта – те не са могли да отидат до Феъруел и да се върнат. Един бил пипнат на следващия ден в Сан Диего. И той отпаднаше. Четвъртият – закрит пакард, все още не бе открит. Раздадохме още веднъж картички с описанието му.

Беше доста трудно да стигнем до всички малки таксиметрови фирми и гаражи, а имаше и хора, които даваха личните си автомобили под наем само за една нощ. За да обхванем и тях, пуснахме обяви във вестниците.

Не получихме никаква информация, но ровенето в тази посока – дали нашите хора са били в града няколко часа преди убийството – даде друг резултат.

В Сан Педро (морско пристанище на Лос Анджелис, на трийсет и пет километра от града) в един часа в нощта на убийството арестували някакъв негър. Негърът говорел лошо английски, но имал документи, че е Пиер Тизано, френски моряк. Прибрали го за пиянство и нарушаване на реда.

Полицаите в Сан Педро казаха, че снимката и описанието на човека, когото знаехме като Маркс, напълно отговарят на пияния моряк.

Полицаите в Сан Педро ни казаха и още.

Тизано го хванали в един часа. Малко след два се появил бял мъж, който се представил като Хенри Съмъртън и опитал да измъкне негъра под гаранция. Дежурният сержант му казал, че до сутринта не може да се направи нищо, пък и по-добре било пияният Тизано да се наспи, вместо да става. Съмъртън се съгласил, останал на приказки със сержанта повече от половин час и към три си отишъл. Сутринта в десет се върнал да плати глобата на негъра. Дватама тръгнали заедно.

Полицаите от Сан Педро твърдяха, че Хенри Съмъртън е Шери от снимката и описанието, но без мустаци.

Подписът на Хенри Съмъртън в регистрационната книга на хотела, където отишъл между двете посещения в участъка, напълно съвпаднаше с почерка от бележката до собственика на бунгалото.

Беше доста сигурно, че Шери и Маркс са били в Сан Педро – на

девет часа път с влак от Феъруел – по времето, когато Кавалов е бил заклан.

Когато става въпрос за убийство, доста сигурно не е достатъчно сигурно. Взех сержанта от Сан Педро с мен на север и му показах двамата мъже.

– Те са, същите – заяви той.

8

Прокурорът изгриза до дъно и ноктите на палците си.

Шерифът имаше объркания вид на дете, което е държало балон в ръката, чуло е пукот и сега се чуди къде е изчезнал.

Аз се правех, че всичко ми е ясно.

– Сега сме там, откъдето започнахме – оплака се недоволно областният прокурор, сякаш бяхме виновни всички, с изключение на него. – Само дето пропиляхме толкова време.

Шерифът нито го погледна, нито каза нещо. Аз се престаших:

– О, не бих казал. Постигнахме известен напредък.

– Какъв?

– Знаем, че Шери и слугата му имат алиби.

Прокурорът изглежда помисли, че го подигравам.

Не обърнах никакво внимание на обидените му гримаси и попитах:

– Какво ще ги правите сега?

– Какво мога да ги правя, освен да ги пусна? С тях се провалихме.

– Окръгът не се охарчва много да ги храни – подхвърлих му. – Защо не ги задържите колкото може повече, докато обмислим нещата? Може да изскочи нещо ново, ако пък не изскочи, винаги можете да прекратите разследването. Не смятате, че са невинни, нали?

Той се начумери от съжаление, че съм толкова глупав.

– Виновни са сто на сто, но какво ме грее това, щом не мога да ги осъдя? И какво означава да ги задържа още? По дяволите, знаеш не ползе от мен, че само ако поискат да излязат, всеки съдия ще ги освободи.

– Вярно – съгласих се. – Но се хващам на бас на най-хубавата шапка в Сан Франциско, че няма да напират да излизат.

– Защо?

– Те искат да има съд – отвърнах. – Иначе щяха да размахат това алиби, преди го изровим ние. Подозирам, че нарочно са се нахакали на полицията в Споу-кейн. Затова се базирам на оная шапка, че Шефер няма да иска habeas corpus.

Прокурорът се взря подозрително в очите ми.

– Да не знаеш нещо, което премълчаваш? – настоя той.

– Не, но ще видите, че съм прав.

Прав бях. Шефер се навърташе наоколо, без въобще да прави опити да измъкне клиентите си от окръжния затвор.

Три дни по-късно нещата се обърнаха с главата надолу.

При прокурора се яви мъж на име Арчибалд Уикс, който имал малка ферма за пилета на петнайсетина километра южно от имението на Кавалов. Той заяви, че видял Шери да се мотае около фермата му сутринта след убийството.

Уикс трябвало да тръгне за Айова да навести родителите си. Станал рано, за да се увери, че всичко е наред, преди да хване първия влак.

Между пет и половина и шест сутринта отишъл при навеса, където държал колата си, за да провери дали има достатъчно бензин да стигне до гарата.

Изпод навеса изскочил мъж, прехвърлил се през оградата и хукнал към пътя. Уикс се втурнал да го гони, ала онзи се оказал по-бърз от него. Бил доста добре облечен и не приличал на скитник. Уикс предполагаше, че се е опитвал да задигне колата.

Тъй като пътуването на изток било наложително, а жена му щяла да остане само с двамата им синове – момчета на седемнайсет и на петнайсет години, – Уикс не й казал за мъжа, за да не я изплаши.

Върнал се от Айова в деня, преди да се появи в кабинета на областния прокурор. Разбрал подробностите за убийството на Кавалов, видял снимката на Шери във вестниците и познал в него мъжа, когото бил преследвал.

Показахме му Шери в оригинал. Уикс заяви, че това е мъжът. Шери не каза нищо.

След като показанията на Уикс отрекоха тези на полицаите от Сан Педро, прокурорът предаде Шери на съда. Маркъс остана под арест като главен свидетел, но нищо не можеше да пробие алибито му от Сан Педро и срещу него не бе предявено обвинение.

Уикс повтори разказа си просто и открито от свидетелското място, но при кръстосания разпит всичко пропадна с трясък. Той съвсем се оплете.

В отговор на въпросите на Шефер единственият ни свидетел призна, че не е много сигурен дали този Шери е същият онзи Шери. От малкото, което видял, онзи наистина приличал на Шери, но Уикс май прибързано бил заявил, че е той. След като бил имал време да размисли, вече не бил толкова сигурен, че в утринния здрач е разгледал добре лицето му. В крайна сметка единственото, което Уикс можеше да потвърди под клетва, бе, че е видял във фермата си мъж, който като че ли малко приличал на Шери.

Да умреш от срам!

На прокурора вече не му останаха нокти и захапа кокалчетата на пръстите си.

Съдебните заседатели обявиха: „Невинен.“

Шери бе освободен завинаги, чист като планинска вода по делото за убийството на Кавалов, все едно какво би могло да излезе на бял свят по-късно.

Маркът излезе от ареста.

Прокурорът не пожела да ми каже довиждане, когато тръгнах за Сан Франциско.

9

Четири дни след като Шери бе оправдан, в кабинета ми дойде госпожа Ринго.

Беше в черно. Красивото ѝ, неинтелигентно азиатско лице не бе спокойно.

– Моля ви, нали няма да кажете на Долф, че съм идвала тук? – бяха първите ѝ думи.

– Естествено не, щом настоявате. – обещах.

Тя приседна и се вторачи в мен.

– Той е толкова безразсъден – оплака се.

Кимнах в знак на съчувствие и се чудех какво ли е намислила.

– А мен ме е страх – добави тя, мачкайки ръкавиците си. Брадичката ѝ трепереше. Устните ѝ едва изговаряха думите. – Те се върнаха в бунгалото.

– Така ли?

Новината ме изпъна на стола. Знаех кои са те.

– Не може да са дошли за друго – разхлипа се тя, – освен, за да убият Долф, както убиха татко. А той не се вслушва в думите ми. Толкова е самоуверен. Смее се, нарича ме глупачка и се бие в гърдите, че можел сам да се опази. Ама не може. Не и с тази счупена ръка. Те ще го убият като татко. Знам аз. Ще го направят като нищо.

– Шери мрази мъжа ви, както мразеше и баща ви, така ли?

– Да. Точно така. Долф работеше заедно с татко, но участието му в... бизнеса, който докара неприятности на Хю, беше много по-голямо, отколкото на баща ми. Моля ви, направете нещо, за да спасите Долф. Ще ми помогнете ли?

– Разбира се.

– Но не трябва да казвате на Долф – настоя тя. – Дори да забележи, че ги следите, не му споменавайте, че аз съм поискала. Ще ми се разсърди. Помолих го да ви извика, но той... – Тя млъкна притеснено. Предположих, че мъжът ѝ сигурно я е нахокал, защото не можах да опазя Кавалов. – Той не пожела.

– Откога са там?

– От онзи ден.

– Ще дойда утре – обещах. – Бих ви посъветвал да кажете на съпруга си, че сте ме наели, но ако не искате, ще си мълча.

– И няма да позволите да се случи нещо на Долф?

Обещах да направя всичко, което е по силите ми, взех от нея малък аванс, дадох ѝ разписка и я отпратих.

Малко след свечеряване още същия ден пристигнах във Феървел.

10

Когато минах покрай бунгалото, прозорците му светеха. Изкушавах се да изляза от моята таратайка и да надзърна, но се боях, че няма да мога да надцакам Маркърс на негова собствена територия.

Щом свих по черния път към изоставената хижа, която бях открил при предишното ми идване, изгасих фаровете и запъплих нагоре на светлината на ослепително бялата луна.

Преди хижата отбих встрани от пътя.

Изкачих се на порутената веранда, съзрях бунгалото и започнах да нагласям бинокъла си.

Още преди да го фокусирам като хората, вратата на бунгалото се отвори и на жълтата светлина отвътре видях да излизат две човешки фигури.

Едната беше на жена.

Завъртях леко регулатора и лицето ѝ изплува ясно пред очите ми. Госпожа Ринго.

Тя вдигна яката на палтото около лицето си и забърза надолу по чакълена аляя. Шери остана на верандата и я изпрати с поглед.

Когато стигна пътя, тя се затича нагоре по хълма към своята къща.

Шери влезе обратно и хлопна вратата.

Два часа и половина по-късно по аляята се зададе мъж. Вървеше бързо към бунгалото и току се оглеждаше предпазливо.

Почука на вратата.

Светлината отвътре блисна право в лицето му – лицето на Долф Ринго.

Той влезе. Вратата се затвори.

Прибрах бинокъла, слязох от терасата и тръгнах към бунгалото. Не знаех дали ще намеря друго подходящо място за бричката си, затова я оставих под хижата.

Беше рисковано да мина по аляята.

Десетина метра над нея свих от черния път и се запромъквах колкото може по-тихо през хрусталаците и тревите. Знаех с кого си имам работа и държах пищова си в ръка.

Всички прозорци на бунгалото откъм мен светеха, но бяха затворени, а шорите спуснати. През тях се процеждаха лъчи и помагата на луната да осветява земята наоколо. Това бе прекрасно, докато се кокорех

отгоре с бинокъла. Сега ми пречеше да приближа достатъчно и да чуя нещо полезно отвътре.

Спрях на най-близкото тъмно място, на около пет метра от бунгалото, да обмисля положението.

Свит така, наистина чух нещо.

Но не дойде откъдето трябва. И не това исках да чуя. Беше шум от стъпки, които приближаваха към къщата.

Не знаех дали не се виждам откъм алеята. Обърнах се да се уверя. И така се издадох.

Госпожа Ринго подскочи и замръзна на алеята, после извика:

– Долф вътре ли е? А? Вътре ли е?

Опитах се с кимане на глава да ѝ покажа, че е вътре, но тя вдигна такъв шум с това „вътре ли е“, че трябваше и аз да извикам „да“, за да ме чуе.

Не знам дали нашата олелия раздвижи онези вътре, но в бунгалото започна пукотевица.

В такива случаи изстрелите се броят, но сега трещяха едновременно и изгървах сметката, ала имах чувството, че станаха поне петдесет, докато стигна до входната врата.

За късмет не беше от здравите. При втория удар с рамо отиде.

Озовах се в малко антре, свързано чрез сводест портал с дневна стая. В нея беше задимено и миришеше остро на изгорял барут.

Шери бе паднал на лъскавия под до портала, сгърчен на една страна на лакът и коляно и се опитваше да докопа тежък пистолет, който легеше върху кехлибарения килим на около метър от него.

В другия край на стаята Ринго бе застанал на колене и трескаво натискаше спусъка на черния револвер в здравата си ръка. Патлакът беше празен. Щрак, щрак, тцрак, щрак, изглеждаше глупаво, но Ринго продължаваше да работи здравата. Болната му ръка си беше с шините, но бе измъкната от превръзката на врата и висеше. Лицето му бе подуто и налято с кръв. Очите му се блещеха кухо. От гърба му стърчеше бяла кокалена дръжка на нож. Острието бе забито до дъно точно над бедрото. Той продължаваше да щрака с празния револвер срещу Маркъс.

Негърът стоеше прав, широко разкрячен, със свити колене. Беше разперил лявата ръка върху гърдите си и между черните му пръсти бликаше кръв. В дясната ръка държеше друг нож с бяла кокалена дръжка и трийсетсантиметрово острие. Държеше го професионално – насочен напред като шпага. Опитваше се да стигне до Ринго, приближаваше го със залитане, влачеше крака, въртеше неспокойно ножа, но върхът му бе

винаги към Ринго.

Не ни виждаше. Не ни чуваше. Цялото му съзнание беше насочено единствено към мъжа, паднал на колене, в чийто гръб бе забит ножът – близък на този в ръката му.

Ринго също не ни виждаше. Предполагам, че не виждаше дори и Маркър. Крепеше се на колене и упорито шракаше с празния револвер.

Прескочих Шери и замахнах с пистолета си към тила на Маркър. Прас. Негърът се строполи.

Ринго спря да мъчи празния револвер и се втренич изненадано в мен.

– Тия играчки не стават за нищо, ако не им сложиш патрони – обясних му, после измъкнах ножа от ръката на Маркър и се върнах да прибера пистолета, който Шери вече не се опитваше да стигне.

Сега Шери лежеше по гръб. Очите му бяха затворени.

Изглеждаше мъртъв и с толкова много куршуми в тялото най-вероятно беше.

С надеждата да не е издъхнал, коленичих до него с лице към Ринго и леко повдигнах главата му от пода.

– Шери – казах остро. – Шери.

Той не реагира. Дори клепачите му не трепнаха. Повдигнах с пръсти главата му и съвсем леко я помръднах.

– Ринго ли уби Кавалов? – попитах мъртвия или умиращ мъж.

Дори да не знаех, че Ринго ме наблюдава, можех да усетя погледа му върху мен.

– Той ли беше, Шери? – изкрещях в застиналото лице.

Мъртвият или умиращ мъж не мръдна.

Незабелязано поклатих с пръсти мъртвата или умираща глава, все едно, че кима. Два пъти.

После я отпуснах назад и внимателно я положих на пода.

– Е – изправих се и заставах срещу Ринго, – най-после те спихах.

И досега не мога да реша дали щях да застана на свидетелската скамейка да се закълна, че Шери е бил жив, когато е кимнал и е кимнал сам, ако това бе необходимо, за да осъдят Ринго.

Не обичам лъжесвидетелстването, но знаех, че Ринго е убиецът, и го измамих.

Слава Богу, не се наложи да решавам.

Ринго повярва, че Шери е кимнал и когато Маркърс разкри играта, за зетя на Кавалов не остана нищо друго, освен да си опита късмета в съда.

Маркърс ни разказа историята, без да го подканяме. Ринго беше убил любимия му *capitaine*. Лесно го убедихме, че правосъдието ще отмъсти вместо него.

След като Маркърс проговори, Ринго направо гореше от желание да приказва.

Той остана в болница до деня преди началото на съдебния процес срещу него. Ножът на Маркърс бе парализирал единия му крак, иначе бързо се възстанови от раната.

Маркърс имаше от Ринго три куршума в тялото си. Лекарите измъкнаха двата от тях, но не посмяха да пипнат третия. Пък и той изглежда не му пречеше. Когато го откараха на север в „Сан Куентин“, за да излежи своята присъда за участието си в убийството на Кавалов, беше напълно здрав.

Ринго така и не повярва напълно, че съм го подозирал, преди да нахлуя онази нощ в бунгалото.

– Разбира се, че ви подозирах през цялото време – защитих авторитета си на ченге.

Тогава още лежеше в болницата.

– Не смятах, че Шери е превъртял. Беше съвсем здрав на вид, изпечен мошеник. Не беше човек, който ще се разтревожи особено от позор като неговия. Много исках да вярвам, че е решил да скалпира Кавалов, но защо щеше да го прави, ако няма изгода? Затова онази нощ заспах и допуснах старецът да бъде заклан. Предполагах, че Шери само го загрива, за да го изръси после с много мангизи. Е, когато разбрах, че бъркам, започнах да внимавам.

Доколкото знаех, жена ви бе единствената наследничка на Кавалов.

По всичко личеше, че ви обича достатъчно, за да я въртите на пръста си. В такъв случай, като неин мъж, вие единствен имавте пряка изгода от убийството на Кавалов. Вие единствен щяхте да управлявате неговото богатство след смъртта му. Шери можеше да спечели, само ако действа заедно с вас.

– Не ви ли заблуди това, че ми е счупил ръката?

– Разбира се. Ако ви беше наранил по-леко – както и да е, но така работата изглеждаше доста сериозна. Помогна ми една ваша грешка. Прекалено внимателно сте се опитали да наподобите разрез от левак върху гърлото на Кавалов. Стояли сте до главата му с лице към тялото, вместо до тялото с лице към главата. Извивката на разреза ви издаде. Не беше много умно и да изхвърляте ножа през прозореца. Всъщност той как ви счупи ръката? Случайно?

– Може и така да се каже. Разиграхме онова скарване като част от пиесата и изведнъж ми хрумна, че ще е забавно, ако го халосам истински. Така и направих. Ала той се оказа по-як, отколкото предполагах, и ми счупи ръката. Мисля, че затова уби и Мики. То не влизаше в плана. Всъщност подозирахте ли, че сме съучастници?

Кимнах.

– Шери ви е подготвил сцената, направил е всичко възможно подозрението да падне върху него и ден преди убийството се е измъкнал, за да си създаде алиби. Нямаше друго обяснение за това, освен че е бил в комбина с вас. Знаех го, но не можех да го докажа. Не можех, докато жена ви от любов към вас не дойде да ме наеме да ви пазя. На това не му ли викаха ирония на съдбата?

Той се усмихна горчиво и се съгласи.

– Нещо такова. Знаете какво искаше Шери от мен, нали?

– Досещам се. Затова държеше да бъде съден.

– Точно така. Целта бе той да печели време, имаше желязно алиби, ако го хванат, но трябваше да се крие колкото може по-дълго. Докато се мотаеха да го търсят, нямаше да се сетят да разследват в друга посока и накрая щяха да получат леден душ, че той не е техният човек. Точно тук ме прецака. Остави се да го арестуват, а адвокатът му нае онзи глупак Уикс, за да заблуди областния прокурор и обвинението да остане. Дери искаше да бъде съден и оправдан. Така ме хвана за гушата. Той беше оневинен завинаги. Аз – не. Измами ме. Първоначално се разбрахме да му дам сто хиляда долара. Мириам наследи три милиона и нещо. Шери поиска половината. Заплаши ме, че иначе ще иде при прокурора и ще направи пълни признания. На него не можеха да му сторят нищо. Той

вече бе чист. Мен щяха да ме обесят. Голям хитрец излезе.

– Щеше да е по-разумно да му дадете парите.

– Може би. Предполагам, че щях да го направя, ако Мириам не бе объркала работата. Вече нямаше накъде да мърдам. Но след като ви нае, тя отиде при Шери с надеждата да го убеди да се махне. Той обаче се изпуснал и казал нещо, което я накарало да заподозре, че имам пръст в убийството на баща ѝ, макар и досега да не вярва, че аз съм му прерязал гърлото. Тя ми каза, че ще пристигнете на другия ден. Нямах друг изход, освен вечерта да сляза при Шери и да уредим нещата докрай, преди да дойдете и да ги разровите. Отидох, без да казвам на Мириам. Пазарлъкът нещо не потръгна, бяхме много напрегнати и когато Шери ви чу отвън, помисли, че съм довел свои хора. И така нататък.

– Защо изобщо се хванахте на тази игра? – попитах. – Доста добре сте си живели и като зет на Кавалов.

– Да, но ми беше писнало затворен в оная дупка с него. Той не беше стар, щеше да живее дълго. Пък и ни се водеше, ни се караше. Не бях сигурен, че някой ден няма да кипне и да ме изрита, да промени заещанието си или нещо подобно.

Срещнах Шери случайно в Сан Франциско, обсъдихме въпроса и измислихме плана. Шери беше мозък. Тогава в Кайро с него направихме куп мангизи, без Кавалов да загрее. Е, излязох глупак. Но не мислете, че съжалявам, задето убих Кавалов. Съжалявам, че ме хванаха. Вършех му мръсната работа, откакто ме прибра като два̀сетгодишен хлапак, и оттогава се задоволявах само с трохите и с надеждата, че щом съм женен за дъщеря му, може би като умре, ще получа парите му, ако не направи нещо друго с тях.

Обесиха го.

КРАЙ

© 1930 Дашиъл Хамет
© 1997 Георги Шарабов, превод от английски

Dashiell Hammett
The Farewell Murder, 1930

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: nqgolova, 2008

Публикация

Дашиъл Хамет. Детектив от „Континентъл“
Издателство „Лъчезар Минчев“, 1997
Американска. Първо издание
Превод от английски Георги Шарабов, 1997
Автор на предговора Стивън Маркъс
Превод на предговора Стоянка Сербезова, 1997
Редактор Лъчезар Минчев
Художествено оформление Николай Пекарев
Технически редактор Езекил Лападатов
Коректор Евгения Джамбазова
Излязла от печат юни 1997 г.
Формат 84×108/32. Печатни коли 18,5
Предпечатна подготовка: „Компютър Арт – Бояджиев“, София
ISBN 954-412-033-5

Dashiell Hammett. The Continental Op
Vintage Books, A Division of Random House, New York, 1975

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8311>]